

**ANKARA 75. YIL HUZUREVİ, YAŞLI BAKIM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ
ZİYARETİ
(Rapor No: 2018/07)**

NİSAN 2018

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	iii
GİRİŞ.....	1
I. YASAL DAYANAK VE GÖREV EMRİ.....	1
II. ZİYARET HEYETİ.....	1
III. ZİYARET YÖNTEMİ.....	1
IV. İLGİLİ MEVZUAT HÜKÜMLERİ VE ULUSLARARASI METİNLER.....	2
V. MERKEZE İLİŞKİN BİLGİLENDİRME.....	2
VI. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....	5
a. İşkence, Kötü Muamele ve Şikâyet Mekanizması.....	5
b. Fiziksel Koşullar.....	5
c. İdare ve Personel.....	7
ç. Sağlık ve Bakım Hizmetleri.....	9
d. Beslenme ve Yemekhane.....	13
e. Merkezde Yapılan Faaliyetler ve Yaşam.....	13
f. İzinler ve Ziyaretler.....	18
VII. TAVSİYELER.....	19

KISALTMALAR

AİHM	Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
AİÖK	Avrupa İşkencenin ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi
ASPB	Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı
BİMER	Başbakanlık İletişim Merkezi
CAT	Birleşmiş Milletler İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi
CİMER	Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi
İÖD	İşkenceyi Önleme Derneği
OPCAT	Birleşmiş Milletler İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek İhtiyari Protokol
TİHEK	Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
UÖM	Ulusal Önleme Mekanizması

GİRİŞ

1. Bu rapor, TİHEK tarafından 6701 sayılı Kanunun 9/1-j maddesine ve 6701 sayılı Kanunun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 96/3 maddesine binaen alınan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun ziyaretlerin hangi sıklıkla gerçekleştirileceğine ilişkin 2018-07 sayılı kararı ve ilgili Başkanlık Oluru ile 5 Nisan 2018 tarihinde Ankara 75. Yıl Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezine gerçekleştirilen izleme ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

I. YASAL DAYANAK VE GÖREV EMRİ

2. 05.07.2011 tarihli ve 27985 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan OPCAT’in onaylanmasına dair kararla CAT’e taraf ülkelerin işkence ve kötü muamele ile mücadele amacıyla her türlü alıkonulma mekânlarını ziyaret etmeye yetkili bir UÖM kurulması gerekliliğini hüküm altına almıştır. TİHEK, Kuruluş Kanunu olan 6701 sayılı Kanun’ un 9 uncu maddesinin 1 inci fıkrasının (i) bendiyle Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde UÖM olarak görev yapmaktadır. Bu çerçevede aynı maddenin (j) bendinde TİHEK’in özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmiştir.
3. Bu görevin ifası kapsamında, 05.04.2018 tarihinde Ankara 75. Yıl Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezine haberli bir ziyaret düzenlenmiştir.

II. ZİYARET HEYETİ

4. Ziyaret heyetinde TİHEK Başkan Yardımcısı Abdullah Sertkaya, UÖM Birim Sorumlusu hâkim Abdulmuttalip Zararsız, uzman yardımcıları Mehmet Aktaş ve Merve Sisli, sosyal hizmet uzmanı Şeyma Gündür ve geçici görevli Dr. Hülya Uzun yer almıştır. İşbu rapor, ziyaret heyetinde yer alanların katkılarıyla uzman yardımcısı Merve SİSLİ tarafından hazırlanmıştır.

III. ZİYARET YÖNTEMİ

5. İlk olarak Merkezin müdürü ve ilgili diğer personel ile bir araya gelinerek ziyaretin amacı hakkında bilgilendirme yapılmış, İdarecilerden ise Merkez hakkında genel bilgiler alınmıştır. Buna müteakip, ziyaret heyeti ikiye ayrılarak Merkezin farklı bölümleri gezilmiş ve sakinler ve

personel ile görüşmeler yapılmıştır. Bu bağlamda, idare ile yapılan görüşmenin ardından rehabilitasyon hizmetinden faydalanan sakinlerin bulunduğu blok, huzurevi sakinlerinin bulunduğu stüdyo odalar gezilmiş, sakinlerle görüşülerek memnun oldukları ve olmadıkları hususlar öğrenilmeye çalışılmış, ayrıca kaldıkları odaların fiziksel koşulları incelenmiştir. Daha sonra sağlık servisi, sosyal servis, fizyoterapi odası, çarşı katı ve diğer ortak alanlar gezilmiştir. İncelemeler esnasında Merkez personeli heyete eşlik etmiş ve Merkezin işleyişine ilişkin bilgi vermiştir. Bu kapsamda, idari amirlerin yanı sıra bakım görevlileri, sağlık personeli ve diğer personel ile de görüşmeler yapılarak kendilerinden hem bilgi alınmış hem de dile getirmek istedikleri hususlar dinlenmiştir. Ziyaret heyeti, öğle yemeğini Merkez sakinleri ile birlikte olunmuş, bu sayede gözlemde bulunma ve Merkez sakinleri ile sohbet etme ve onları dinleme olanağı bulmuştur. Ziyaret, ilk gözlem ve tespitlerin Merkez idaresi ile paylaşılması için yapılan son görüşme ile sona erdirilmiştir.

IV. İLGİLİ MEVZUAT HÜKÜMLERİ VE ULUSLARARASI METİNLER

6. Standartların belirlenmesinde, Anayasa, ilgili kanun ve yönetmelikler, Huzurevleri ile Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri Yönetmeliği, CAT ve OPCAT, İÖD'nin hazırladığı alıkonulma mekânlarının izlenmesine ilişkin kılavuz, AİÖK'nin Standartları ve Genel Raporları ile AİHM içtihatları esas alınmıştır.

V. MERKEZE İLİŞKİN BİLGİLENDİRME

7. 2001 yılından itibaren hizmet veren Merkez, 29.06.2002 tarihinde yürürlüğe giren Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü Dinlenme ve Bakımevleri (Huzurevleri) İşletme Yönetmeliğine tabii olduğundan Merkezde yalnızca emekli sandığından emekli ve malul olanlar ile bu kişilerin dul ve yetimleri kalabilmektedir. Ayrıca, kapasite uygun olduğu takdirde Sandıkça belirlenecek bir kontenjan dahilinde hariçten başvuracak kişiler arasından dinç yaşlı bakımı bölümüne kabul yapılabilmektedir.
8. Merkezde kalabilmek için 60 yaşını doldurmuş olmak, günlük yaşam aktivitelerini bağımsız olarak sürdürebilmek, ruh sağlığı kendisine ve başkalarına zarar vermeyecek düzeyde yerinde olmak, bulaşıcı bir hastalığı bulunmamak, sürekli tıbbi bakım gerektiren hastalığı olmamak, alkol ve madde bağımlısı olmamak ve yüz kızartıcı suçtan hükümlü bulunmamak şartları aranmaktadır. Ancak, rehabilitasyon bölümünde sakinlerin kendi ihtiyaçlarını bağımsız bir şekilde giderebilmesi ve ruh sağlığının yerinde olması şartı aranmamaktadır.

9. Merkez kapasitesi 294 olup, 176 adet tek kişilik oda, 38 adet özel bakım yatağı, 40 adet iki kişilik stüdyo daire ve 5 adet iki kişilik misafir odası bulunmaktadır.
10. Mevcut sakin sayısı 190'ı kadın, 92'si erkek olmak üzere toplam 282'dir. 60-96 yaş 15 (11 kadın, 4 erkek), 70-79 yaş 57 (36 kadın, 21 erkek), 80-89 yaş 199 (139 kadın, 60 erkek), 90 ve üzeri 11 (6 kadın, 5 erkek) sakin bulunduğundan Merkezdeki yaş ortalaması 83'tür.
11. Misafirlerin profil olarak sosyo-ekonomik açıdan orta-üst düzey kesime mensup olduğu ifade edilmiştir. Eğitim düzeylerine göre okur yazar 14 (8 kadın 6 erkek), ilköğretim mezunu 78 (60 kadın, 18 erkek), lise mezunu 96 (69 kadın, 27 erkek), yüksek okul mezunu 35 (19 kadın, 16 erkek) ve üniversite mezunu 59 (36 kadın, 23 erkek) sakin bulunmaktadır.
12. Emeklilik türüne göre emekli 191 (102 kadın, 89 erkek), dul 59 (57 kadın, 2 erkek), yetim 27 ve 5 diğer sakin bulunmaktadır.
13. Merkezdeki evli çift sayısı 13 olup evli olduğu halde tek başına kalan 3 erkek ve 1 kadın bulunmaktadır. Evli çiftlerin stüdyo odalarda kaldığı ifade edilmiştir. Tek kalan evli çiftlerin aile birliklerini nasıl sürdürdüğü sorusu sorulmuş, Merkezde kalmayan eşin genellikle eş ziyaretleri sırasında Merkeze ısındığı ve eşiyle birlikte kalmak için başvurduğu ifade edilmiştir.
14. Merkezde vesayet altına alınmış sakinler de bulunmaktadır. Vasisi olan mevcut sakin sayısının 2 olduğu, ayrıca 2 sakinin vesayet davalarının sürdürüğü ifade edilmiştir. Merkez idaresi ve çalışanları sakinlere vasi olarak atanmamıştır.
15. Merkezdeki 3 adet boş tek kişilik oda için 151 kişi beklemektedir. Stüdyo odalarda ise işlemi devam eden 2 kişi bulunmakta, bu odalarda ikamet için mevcutta sıra bulunmamaktadır.
16. 01.01.2018 tarihinden geçerli olmak üzere uygulanacak oda ücretleri stüdyo tipi oda (kişi başı) 1.282,50 TL, A tipi tek kişilik oda 1.535 TL, B tipi tek kişilik oda 1.382 TL, çift kişilik oda 877 TL, özel bakım ünitesi 1.316 TL olarak belirlenmiştir.
17. Merkezde, sosyal servis, sağlık servisi, fizyoterapi birimi, beslenme servisi, teknik servis, muhasebe, insan kaynakları, satın alma ve malzeme yönetimi birimleri ile hizmetler yürütülmektedir.
18. Merkezde, sakinlerin yönetime katılması amacıyla bir *Koordinasyon Kurulu* oluşturulmuştur. Her yıl yapılan seçimler sonucunda Merkezde kalan kişilerce, aday olan sakinler arasından seçilenler; Koordinasyon Kurulu olarak görev yapmaktadır. Koordinasyon Kurulunun teklifleri doğrultusunda yönetim gerekli tedbirleri almaktadır. Aylık olarak Koordinasyon Kurulu ile toplantı yapılmaktadır. Merkez yönetimine ve hizmetlerin planlanmasına sakinlerin katılımı memnuniyetle karşılanmıştır.

19. Kurumdan ihraç edilen herhangi bir sakin bulunmadığı, daha önceden ihraç aşamasına gelen bir misafirin vefat etmesi nedeniyle hakkında herhangi bir işlem uygulanmadığı ifade edilmiştir. Kararlar sakinlerin dahil olduğu disiplin kurulu tarafından alınmaktadır.
20. Merkez çalışanları ve sakinleri kurum içerisinde para kullanmamakta, onun yerine Merkeze ait DITT adı verilen manyetik alana sahip kart kullanmaktadır. Sakinlere ait nakit ve değerli eşyalar idare tarafından saklanmakta ve talep üzerine verilmektedir. Merkezde kayıtlara geçen bir hırsızlık vakası yaşanmadığı belirtilmiştir.
21. İdare tarafından en çok istifçilik, öz bakımını yapmak istememe ve hijyen konusunda sorunlarla karşılaşabildiği dile getirilmiştir. Ancak özellikle ameliyat gibi ciddi bir tedavi sonrası nekahet dönemine ilişkin sorunlarla karşılaşıldığı, bu dönemde özel bakıcı ihtiyacı doğduğunu ifade edilmiştir.

Fotoğraf 1: Ziyaret Heyeti ve Merkez İdaresi

VI. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

a. İşkence, Kötü Muamele ve Şikâyet Mekanizması

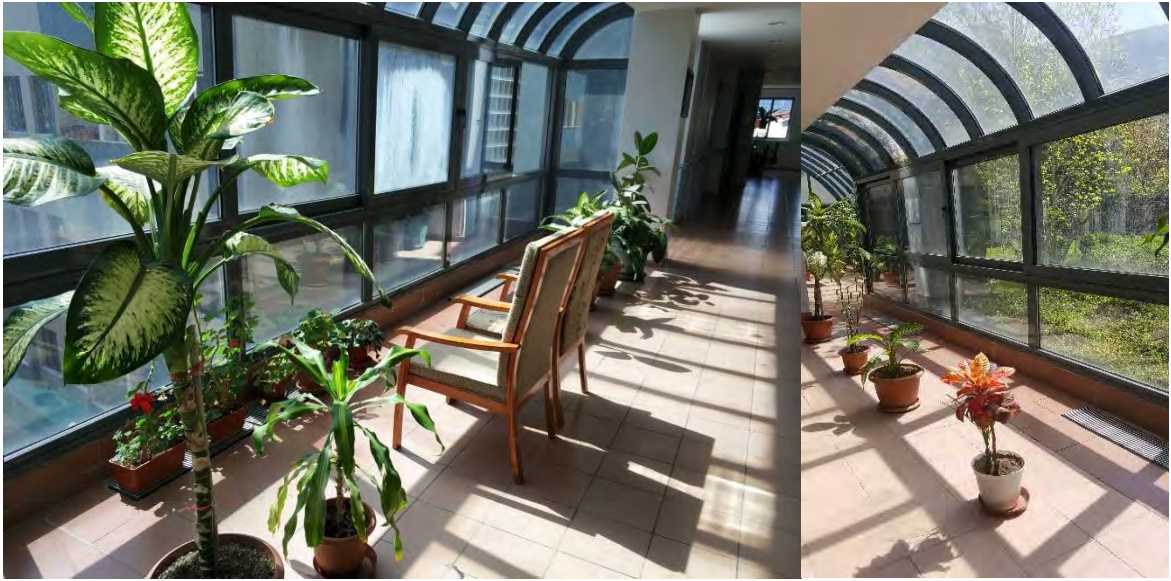
22. İşkencenin önlenmesi noktasında Devletin işkence ve kötü muamele yapmama ve önleme konusunda negatif yükümlülüğü olduğu gibi işkence ve kötü muamele iddialarının etkin soruşturulması ve cezalandırılmasında pozitif yükümlülüğü bulunmaktadır.
23. Ölüm olayları; kurumlarda ihmal olup olmadığı belirlenmesinde oldukça önem taşımaktadır. Merkezde yaşana ölüm olaylarında ancak savcı talebiyle otopsi yapıldığı ve son beş yılda otopsi talep edilen 2 vaka bulunduğu, otopsi sonucu her iki vakanın da doğal ölüm olduğunun belirlendiği ve hiçbir adli süreç işlemediği ifade edilmiştir.
24. Merkezde sakinlerin sorunlarını iletebileceği çeşitli şikâyet mekanizmalarının bulunduğu ifade edilmiştir. Sakinlerin BİMER ve CİMER'e başvurabildiği, sözlü ya da e-mail yoluyla yönetime şikâyetlerde bulunabildiği, ayrıca Merkezde şikâyet kutularının bulunduğu, blok sorumlularına veya Koordinasyon Kuruluna da sorunların iletebildiği ifade edilmiştir. Merkezde kalan kişi sayısının fazla olmasından ötürü üst mercilere şikâyetlerin yoğun olarak yapıldığı ve personelin sürekli soruşturma geçirdiği; ancak hakkında işlem yapılması kararlaştırılan bir personel bulunmadığı ifade edilmiştir.
25. Şikâyet mekanizmalarına ilaveten yılda iki defa ASPB İl Müdürlüklerince memnuniyet anketi yapıldığı, Merkezde kalan sakinlerin memnuniyet oranlarının anket puanlarında %85-90 civarında olduğu ifade edilmiştir.
26. Ziyaret esnasında ve gerçekleştirilen görüşmelerde Merkezde kalan kişilerin, personel ve idareden memnuniyet duyduğu gözlenmiş, bu yönde bir şikâyet alınmamış, herhangi bir işkence, kötü muamele, aşağılayıcı ceza iddiası veya bulgusuyla karşılaşılmamıştır.

b. Fiziksel Koşullar

27. Merkezlerin konumu, bina tasarımı ve düzeni amacına uygun olmalıdır. Bu nedenle yaşlılara hizmet veren merkezler insani, erişilebilir, güvenli, hijyenik, mahremiyete saygılı, ferah ve bakımlı olmalı, sakinlerin hem bireysel hem de ortak ihtiyaçlarını karşılamalıdır. Fiziksel koşulların yetersizliği işkence ve kötü muamele kapsamında değerlendirilebilmektedir. Bu çerçevede Merkezin fiziksel koşullarının oldukça iyi bir halde olduğu, ortak alanların geniş ve ferah, merkez binasının sıcak, yaşamaya elverişli ve amacına uygun bir şekilde döşendiği gözlemlenmiştir.

28. Merkezde ortak kullanım alanı olarak kullanılan 6 yemekhane, 6 dinlenme salonu, pastane, şark odası, alakart, çok amaçlı salon, 3 hobi atölyesi ve bir bilgisayar odası, kütüphane, çamaşır yıkama odası, terzi, berber, kuaför, mescit ve 4 sosyal servis odası bulunmaktadır.
29. Katlarda kadın erkek karma bir yerleşim düzeni olduğu görülmüştür. Bununla beraber odalar ayrılmış durumdadır.
30. Kameralarının açısının uygun olduğu ve mahrem alanları görmediği gözlenmiştir. Kayıtların üç ay boyunca tutulduğu ifade edilmiştir.
31. Koridorlarda yürümeyi kolaylaştıran ekipmanlar kurulduğu gözlenmiştir.
32. Merkezin tamamen erişilebilir hale getirildiği, bu bakımından ASPB dâhilinde erişilebilir tek kurum olduğu ve sertifikalandırıldığı ifade edilmiştir.
33. Rehabilitasyon yaşlıları için sağlanan yataklar metal ve ayarlanabilir durumdadır. Ziyaret edilen odalar iki kişilik olup, her sakin için odada etajer ve dolaplar yerleştirilmiştir. Odada kumandasıyla birlikte televizyon da bulunmaktadır.

Fotoğraf 2: Merkez Koridorları

34. Stüdyo tipi odalarda yatak, dolap, küçük dolap, koltuklar, Amerikan mutfak ve ayrı bir banyo-tuvalet olduğu ve odaların ev biçiminde dekore edildiği gözlemlenmiştir.
35. Merkezin oldukça temiz ve düzenli olduğu görülmüş, sakinlerle yapılan görüşmelerde merkezin her zaman temiz tutulduğu teyit edilmiştir. Ortak alanların temizliğinin görevliler tarafından yapıldığı, odaların temizliğinin ise kişilerin istedikleri zaman kendilerinin yaptığı

veya görevlilerden talep edebildiği; ancak camların her zaman görevliler tarafından silindiği ifade edilmiştir.

36. Merkez girişinde camcan içerisinde sergi yapılmaktadır. Şiltlerin sergilendiği köşede bir sirkülasyon olmasına ilişkin talepler dile getirilmiştir.
37. Merkezin oldukça geniş ve peyzajı yapılmış bahçesi bulunmaktadır. Bahçede yürüyüş alanlarının metrelerle işaretlenerek yürüyüş yapan sakinlerin ne kadar yürüdüğünü görebilmesinin sağlandığı, ayrıca bahçede süs havuzu ve bankların bulunduğu gözlemlenmiştir.

Fotoğraf 3: Merkez Bahçesi

c. İdare ve Personel

38. Merkezlerde çalışan personel sayısı ve niteliği merkezin büyüklüğüne, düzenine, sakin yapısına (örneğin özel ihtiyaç sahibi sakinler ağırlıktaysa) ve amacına uygun olmalıdır. Ancak her durumda personel sayısı ve niteliği merkezdeki sakinlerin ihtiyaçlarını karşılayabilmelidir.
39. Merkezde görev yapmakta olan personele ilişkin sayısal veriler aşağıdaki tablolarda yer almaktadır:

Tablo 1: Merkezde fiilen hizmet veren kadrolu personel sayısı

	Unvan	Sayı
1.	Müdür	1
2.	Müdür Yardımcısı	4

3.	Sosyal Çalışmacı	3
4.	Psikolog	2
5.	Bilgisayar İşletmeni	2
6.	Diyetisyen	1
7.	Hemşire	5
8.	Şef	1
9.	Fizyoterapist	4
10.	Tekniker	1
11.	Veri Hazırlama Kontrol İşletmeni	4
12.	Döner S. Saymanı	1
13.	Sosyolog	1
14.	Mühendis	1
TOPLAM		31

Tablo 2: Hizmet alımı yoluyla hizmet veren personel sayısı

1.	Temizlik elemanı	39
2.	Bakım Danışmanı	11
3.	Yaşlı Bakıcı Personeli	24
4.	Aşçı	5
5.	Aşçıbaşı	1
6.	Aşçıbaşı Yardımcısı	4
7.	Garson	22
8.	Kuru Temizleme	1
9.	Çamaşırhane	8
10.	Erkek Berberi	1
11.	Terzi	1
12.	Kadın Kuaförü	2
13.	Santral Haberleşme	6
14.	Bulaşıkçı	4
15.	Şoför	7
16.	Bahçıvan	2
17.	Teknisyen Yardımcısı	11
18.	Teknisyen	2
19.	Güvenlik	19
TOPLAM		171

40. Kadrolu 33 personelin 31'inin fiilen çalıştığı, 1 Müdür Yardımcısının İl Müdürlüğünde Şube Müdürü Vekili ve 1 hizmetlinin Sincan Yetiştirme Yurdu Müdürlüğü Hizmet Binasında geçici görevli olduğu ifade edilmiştir.
41. Bakım elemanlarının hasta ve yaşlı bakımı konusunda özel eğitimlerinin bulunduğu; 3 tanesinin Başkent Üniversitesi'nin yaşlı ve hasta bakımı bölümünden mezun olduğu, diğerlerinin de hasta ve yaşlı bakım konusunda sertifikalı eğitim aldığı ifade edilmiştir. Ayrıca sakinler, özel yardımcı da tutabilmektedir.
42. Yapılan görüşmelerde diğer kurumlara kıyasla Merkez koşullarının ve personel sayısının oldukça iyi olduğu, personel konusunda bir eksiklik yaşanmadığı ifade edilmiştir. Ayrıca

personelin deneyimli olduğu ve bu durumun önemli bir avantaj sağladığı da eklenmiştir. Personel ve sakinlerin arasında olumlu ilişkiler kurulduğu gözlemlenmiştir. Bu bulgular ışığında Merkezde görev yapan personel sayısının ve niteliğinin yeterli olduğu kanaatine varılmıştır.

ç. Sağlık ve Bakım Hizmetleri

43. Her sakinin sağlık ihtiyaçlarına yönelik sağlık ve bakım hizmeti alma hakkı vardır. Bu hak, sakinin merkezde kaldığı süre boyunca değişen ihtiyaçlarının değerlendirilmesini ve karşılanmasını da kapsamaktadır.

Sağlık Hizmetleri

44. Sağlık servisi 24 saat hizmet vermekte olup, hemşire ve fizyoterapistlerden oluşmaktadır. Merkezde görevli doktor bulunmamakla birlikte, haftada bir gün sağlık ocağına gidemeyen sakinlerin muayene ve tedavilerinin aile hekimliği tarafından Merkezde yapıldığı, ayrıca haftada bir gün 29 Mayıs Devlet Hastanesiyle karşılıklı imzalanan işbirliği protokolünce evde bakım hizmetleri kapsamında hastaneye gidemeyen sakinlerin muayene ve tedavilerinin Merkeze gelen uzman doktor tarafından yapıldığı belirtilmiştir.
45. Huzurevlerinde yılda bir genel sağlık kontrolü yapıldığı; ancak Merkezde bu kontrolün neredeyse her hafta 50'den fazla sakin hastaneye götürülmesiyle haftalık olarak sağlandığı ifade edilmiştir. Sakinler, hastaneye Merkez aracılığıyla görevli personel eşliğinde götürülmektedir. Ancak hastaneye götürme konusunda bütçe kısıtı nedeniyle zorluklar yaşandığı ifade edilmiştir.
46. Acil durumlar için, bütün yatak başlarında ve tuvaletlerde buton bulunduğu (toplam 750 hemşire çağrı butonu), telefonla sağlık servisinin veya resepsiyonun arandığı ifade edilmiştir. Resepsiyon da 24 saat esaslı çalışmaktadır.
47. Mahremiyetin gözetilmesi adına sakinlerin izni olmadan odalarına girilmemektedir. Oda araması yapılması gerektiğinde kişiye haber verilmektedir. Ancak acil bir durum olduğunda; örneğin sakin yemeğe inmediyse; izin aranmaksızın odalara girilmektedir.
48. Hemşireler tarafından ilaçlar sakinlere dağıtılmakta ve sakinlere yardımcı olunmaktadır. İlaç kullanmayı reddeden sakinlerle çok fazla karşılaşmadığı; ancak böyle durumlarda ikna etmek için kişinin hemşire ve doktorla görüşürüldüğü belirtilmiştir.

49. Merkeze ait 1 ambulans olduğu ve tek ambulansın mevcut durumda ihtiyacı karşıladığı ifade edilmiştir.
50. Sağlık servisinde dolaplar içerisinde hastaların sağlık kayıtlarının düzenli bir biçimde tutulduğu ifade edilmiş, kayıt defteri incelenerek durum tespit edilmiştir. Hastaların dosyası ile hastaneye sevk edildiği ve böylece bütün sağlık geçmişine ilgili doktorun erişebildiği ifade edilmiştir.
51. Merkezde diş hekimi bulunmamaktadır; ancak sakinlerin genel olarak kendi özel diş doktorlarına gitmeyi tercih ettiği, sadece hangi doktora/nereye gidildiğinin Merkezce öğrenildiği; özel doktora gitmeyen sakinlerin ise Merkezin yakınında bulunan Balgat Ağız ve Diş Sağlığı Merkezine gtrldği ifade edilmiştir.
52. Operasyon geçiren sakinlere hastanede nekahet dönemi için bakım personeli gönderildiği belirtilmiştir.

Rehabilitasyon Hizmetleri

53. Kendi bakımını yapamayanlar ile demans ya da Alzheimer sorunu bulunan sakinler Merkezin rehabilitasyon bölümünde kalmaktadır. Rehabilitasyon bölümü için bir bloğun üç katı ayrılmıştır ve oksijen ve vakum tesisatı ile donatılmış toplam 18 oda ve 38 yatak bulunmaktadır. Bu bölüm, kendi başlarına ihtiyaçlarını gideremeyen bireylerin yanı sıra nekahet dönemi için de kullanılmaktadır.
54. Rehabilitasyon katında kartlı kilit sistemi bulunmaktadır ve kapılar yalnızca görevliler tarafından aılabilmektedir.
55. Odalar iki kişilik olup, her sakin için kıyafet dolapları ve küçük dolaplar bulunmakta ve her iki yatağı görecek şekilde bir televizyon bulunmaktadır. Bu odalarda yalnızca tuvalet bulunup, tuvaletlerde tutama ve buton bulunmaktadır. Duşlar, ayrı bir alanda toplu halde bulunmaktadır.
56. Olağan olarak haftada bir banyo yaptırıldığı ve gerektiğinde yardım edildiği ifade edilmiştir. Bunun dışında ihtiyaç durumunda banyo hizmeti sunulabildiği bildirilmiştir. Banyo ve banyoya ilişkin takip izelgesi incelenmiş ve genel olarak olumlu bulunmuştur.
57. Rehabilitasyon hizmetlerinden faydalanan sakinler, diğer sakinlerden ayrıştırılmaması amacıyla görevliler tarafından Merkezin pastanesine götürülmekte ve burada vakit geçirebilmektedir. Rehabilitasyon hizmetlerinden faydalanan sakinlerin diğer sakinlerle eşit koşullarda hizmetlerden bu şekilde faydalandırılması memnuniyetle karşılanmıştır.

58. Rehabilitasyon katının, odaların, banyo ve tuvaletlerin, çarşaf ve nevresimlerin temiz ve personelin ilgili ve sakinlerin hallerinden genel olarak memnun olduğu gözlemlenmiştir.

Fizyoterapi Hizmetleri

59. Fizyoterapi ünitesinde rehabilitasyon hizmetinden faydalanan sakinlere tedavi uygulanmakta ve ayaklı sakinler için spor yapma imkanı sunulmaktadır. Spor ve egzersiz faaliyetlerine katılımın oldukça yoğun olduğu ifade edilmiştir.
60. Merkezde fizyoterapi araçları, spor aletleri ve kapalı yüzme havuzu yer almaktadır. Fizik tedavi ünitesinde hotbağ, enfıraruj, interferansiyel akım, dia dinamik akım, ultrason, tens, Kineziotape bandı ve manuel terapi uygulaması yapılmaktadır.

Fotoğraf 4: Fizyoterapi Odası

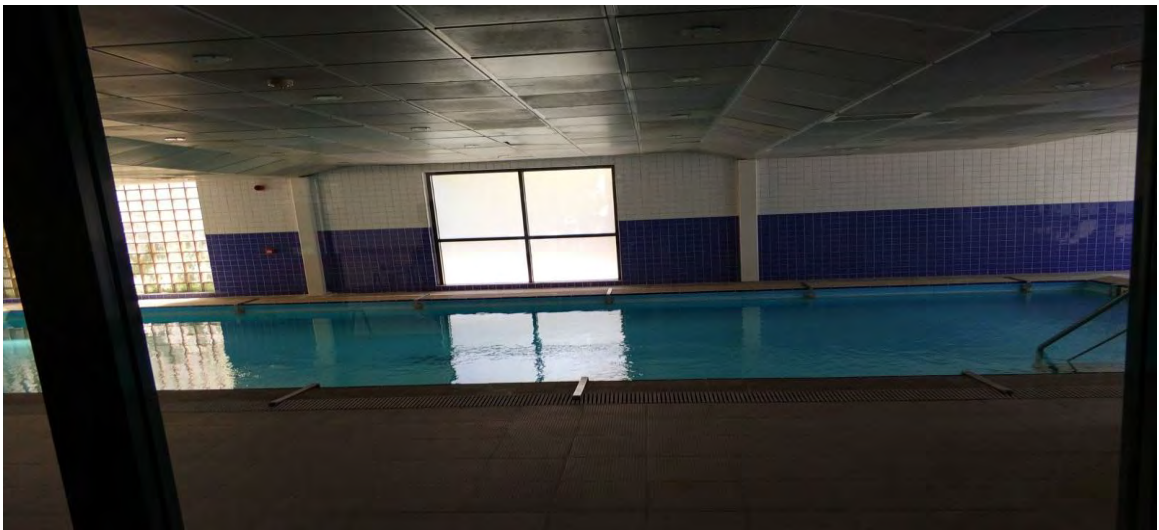
61. Terapi odası 23 kişiliktir. Hafta içi her gün saat 10.00-10.45 arasında grup egzersizleri yapılmaktadır. Ayaklı gruplarda egzersizler kışları kapalı alanda, havalar uygun olduğunda bahçede yapılmaktadır.
62. Fizyoterapi bölümü akşam saat 5 e kadar açık tutulmakta ve sakinler istedikleri vakit spor aletlerinden ve yüzme havuzundan faydalanabilmektedir.

Fotoğraf 5: Fizyoterapi ve Spor Odası

63. Kapalı yüzme havuzu haftanın üç günü kadınlara, üç günü erkeklere ayrılmıştır. Ölçümleri günlük olarak yapılmakta ve haftalık olarak temizlenmektedir. Ayrıca yılda bir kez havuzun tam temizliği yapılmaktadır. Havuzdan faydalanabilmek için sağlık raporu istendiği ve yüzme konusunda kişinin beyanının esas alındığı ifade edilmiştir.

Fotoğraf 6: Kapalı Yüzme Havuzu

d. Beslenme ve Yemekhane

64. Sakinlerin sağlık durumlarına uygun beslenebilmesi için besleyici ve lezzetli yemekler verilmelidir. Şeker hastaları gibi sağlık durumuna uygun diyet yemeklere ihtiyacı olan sakinlerin bu ihtiyaçlarının da giderilmesi gerekmektedir.
65. Sakinlerin yemeklerini yiyebilecekleri mekanların belirli olması yemeğe erişim bakımından önem taşımaktadır. Merkezde, daha samimi bir ortam yaratmak için büyük, toplu bir yemekhane yerine belirli 6 adet küçük yemekhane kullanılmakta, yemekler görevliler tarafından servis edilmekte ve toplanmaktadır. Her katta bulaşık makinesi bulunduğundan her yemekhane kendi bulaşığını yıkamaktadır. Ancak Rehabilitasyon bölümünde sakinler yemeklerini odalarında yemektedir.
66. Yemekler Merkezde hazırlanmakta ve günde üç öğün dört çeşit yemek çıkartılmaktadır. Ayrıca şeker hastaları için ara öğünler de verilmektedir. Menüler 15 günlük olarak hazırlanmaktadır.
67. Mutfak, 15 personelle hizmet vermektedir. Yemek servis elemanının portör muayenesi belgesi bulunmaktadır.
68. Sakinlerle yapılan görüşmelerde yemeklerin bazen güzel olmadığı ancak çeşitlerin bol olduğu, ayrıca Merkezde yemek yemek istemeyenlerin dışarıda yemeğe çıkmayı tercih ettiği ifade edilmiştir bu konuda yoğun şikayet alındığından, İdarece yılda bir defa menünün oluşturulmasına ilişkin sakinlerin iştirak ettiği bir anket düzenlendiği ifade edilmiştir.
69. Gıda maddelerinin ayrı ayrı depolandığı soğuk hava depoları ve şok odası mevcuttur.
70. Merkezde görevli diyetisyen sakinlerin sağlık durumlarına en uygun beslenme programlarını hazırlamaktadır.
71. Haftanın bir günü market günü olduğu ve marketin servis aracının erişim için kullanıldığı ifade edilmiştir.

e. Merkezde Yapılan Faaliyetler ve Yaşam

72. Merkeze ilk kabulde, görevliler tarafından Merkezin gezdirilerek tanıtıldığı, Merkez kurallarının yazılı olarak verildiği, daha sonra kişinin sosyal servis tarafından izlendiği, Merkeze uyum sağlaması ve diğer sakinlerle ilişki kurması için kişiye yardımcı olunduğu, faaliyetlere katılmasının teşvik edildiği ve gerektiğinde diğer sakinlerle tanıştırıldığı ifade edilmiştir.

73. Merkezlerde sakinlerin vakitlerini nitelikli bir şekilde geçirmesini sağlayacak, gereksinim, tercih ve becerilerine uygun sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlere kurum içerisinde veya dışında katılımının sağlanması, sakinlerin hobilerini yapmalarına veya hobi edinmeye imkan verilmesi oldukça önem taşımaktadır. Merkezde faaliyetlerin oldukça yoğun olduğu hem idare hem de sakinler tarafından ifade edilmiştir. Merkez binasının içerisinde Çarşı Katı adı verilen bölümde, terzi, çamaşır yıkama, berber, kuaför ile hobiler için ayrılmış takı tasarımı, resim, el işi, ahşap boyama, bez bebek yapımı atölyeleri ve kütüphanenin bulunduğu gözlemlenmiştir.

Fotoğraf 8: Çarşı Katı

74. Hobi atölyelerine haftanın beş günü Halk Eğitim Merkezinden hocalar gelmektedir. Ancak hobi atölyelerin anahtarları sakinlerde bulunmakta; böylece sakinler istedikleri vakit atölyelerden faydalanabilmektedir. Sakinlerin hobilerini belirli bir saat aralığında sınırlandırmayan ve vaktin kullanımı tercihini sakinlere bırakan bu uygulama memnuniyetle karşılanmıştır.

Fotoğraf 9: Bez bebek ve resim atölyeleri çalışmaları

75. Sakinlerin atölyelerde yaptığı ürünler için sergi açılmakta ve kermesler düzenlenerek satışının yapılması sağlanmaktadır. Sergiden elde edilen gelirler sakinlere verilmektedir. Ayrıca, merkezin duvarında asılı tabloların sakinlere ait olduğu da ifade edilmiştir.
76. Kütüphanede kitapların yerleşim ve dizimiyle sakinler ilgilenmektedir. Kütüphane, alım yoluyla değil özellikle sakinlerin bağışlarıyla oluşturulmuştur. Sakinler, kütüphanedeki kitapları odasına görebilmekte veya kütüphanede okuyabilmektedir.

Fotoğraf 10: Kütüphane

77. Özel gün etkinliklerinin ve anma programlarının çok amaçlı salonda slayt ve/veya çeşitli sinevizyon sunumlarıyla yapıldığı, bu kapsamda yaşlılar haftasının, aile haftasının, anneler gününün, babalar günün, sevgililer gününün, 8 Mart Dünya Kadınlar Gününün, Çanakkale Şehitleri Anma Gününün ve resmi ve dini bayramların kutlandığı belirtilmiştir. Ayrıca; çok amaçlı salonda haftada bir film izlendiği ve filmlerin seçiminde sakinlerin taleplerinin sosyal servis tarafından değerlendirildiği ve zaman zaman Türk Sanat Müziği konserleri verildiği ifade edilmiştir.
78. Alakart salonunda sakinlerin vakitlerini geçirmesi için tavla gibi oyunlar oynadığı gözlemlenmiştir.
79. Sakinler, merkezdeki pastanede sosyalleşme imkanına da sahiptir. Pastanede, çay ve kahve servislerinin olası bir kazanın önlenmesi için garsonlar tarafından yapıldığı gözlemlenmiştir.

Fotoğraf 11: Çok Amaçlı Salon

80. Merkez bahçesinde ilgi duyan sakinler için tarım uygulamaları da yapılmaktadır.
81. Diyanet İşleri Başkanlığı ile yapılan protokol kapsamında haftada bir Kuran'ı Kerim öğreticisinin sakinlerin odalarında eğitim verdiği öğrenilmiştir.
82. Sakinlerin talepleri de göz önünde bulundurularak şehir içi geziler ve şehir dışı Amasra, Konya, Bolu-Mengen, Akçakoca, Çubuk, Ayaş ve Beypazarı'na geziler ve Ankara çevresinde piknikler yapıldığı belirtilmiştir.
83. Tiyatro, halk oyunları ve Türk sanat müziği korusu gurupları da bulunduğu, haftanın iki günü koro çalışmaları yapıldığı bilgisi paylaşılmıştır.
84. Merkezin bilgisayar odasında bilgisayar öğretmeni tarafından sakinlere günün teknolojisi, akıllı telefon ve bilgisayar kullanımı eğitimi verilmektedir. Merkezde ücretsiz kablosuz internet ağı uygulaması bulunmamakla birlikte, sakinlerin internete bilgisayar odası haricinde telefonları ile erişebildikleri; talep halinde odalara ücreti karşılığında internet bağlatıldığı ifade edilmiştir.

Fotoğraf 12: Tarım Uygulamaları

85. Sakinlerin kültürel faaliyetleri yakından takip edebilmesi için Merkezdeki ve Merkez dışındaki panel ve konferanslara katılmalarının sağlandığı, Merkezde yapılan konferanslar için üniversitelerin ilgili bölümlerinden gelen kişilerce sakinlere yönelik çalışmalar yapıldığı belirtilmiştir.

f. İzinler ve Ziyaretler

86. Sakinler, Merkezden haber vermek suretiyle istekileri vakit ayrılabilir. Sakinler geç geleceği ya da gelmemeye karar verdiğinde telefonla haber vermektedir. Şimdiye kadar habersiz geç gelen veya gelmeyen bir sakin bulunmadığı ifade edilmiştir.

Fotoğraf 13: Şark Odası

87. Sakinlerin birinci dereceden akrabalarını odalarında kabul edebildikleri, diğer ziyaretçiler için ayrı bir görüşme odası olduğu ifade edilmiş; ayrıca merkez dışından kişilerle gün yapmak için sakinlerin şark odasından faydalandığı ve bu durumlarda garsonların sakinlere yardımcı olduğu ifade edilmiştir.

VII. TAVSİYELER

Merkez İdaresine Yönelik Tavsiyeler

88. Spor yaparken meydana gelebilecek olası yaralanmaların etkisini asgariye indirmek için fizyoterapi biriminde bulunan spor odasının yerlerinin yumuşak zemin haline getirilmesi tavsiye edilmektedir.

ASPB'ye İlişkin Tavsiyeler

89. Merkezin amacına uygun olarak tasarlandığı, erişilebilir olduğu, fiziksel koşullarının iyi, binanın ve bahçenin bakımlı olduğu, Merkez içerisinde ve dışında sakinlerin faaliyetlere katılım sağlayabildiği, yaşamlarını sürdürürken kendi istek ve tercihlerini yerine getirebildiği, sakinlerin Merkezin yönetimine ve hizmetlerin planlanmasına Koordinasyon Kurulu aracılığıyla katılım sağlayabildiği, genel olarak hizmetlerden ve personelin

tutumlarından memnuniyet duyulduğu gözlemlenmiştir. Bu tür merkezlere yönelik asgari standartların belirlenmesi açısından ziyarete konu Merkezin birçok yönüyle iyi uygulama örneği olabileceği değerlendirilmektedir.

90. “Huzurevi, Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi” isminin, bu kelimelerin toplumda terk edilmişlik, çaresizlik ve acıma duygularını uyandırdığı için rahatsızlık verdiği hem merkez sakinleri hem de idare tarafından ifade edilmiştir. Bu nedenle, insan onuruna yakışır bir ismin sakinlere uygulanacak anket vb. yoklamalarla belirlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.
91. Huzurevi, yaşlı bakım ve rehabilitasyon merkezleri, evde bakım hizmetleri, yaşam evleri gibi mevcut politikaların sürdürülmesi ve geliştirilmesi desteklenmekle birlikte yaşlıların toplum içerisinde ve kendi evlerinde yaşamını sürdürebilmesinin sağlanmasına yönelik alternatif politikaların oluşturulmasının ve bu politikaların konut projelerine yansıtılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.